

ת"פ 55849/12/15 - מדינת ישראל נגד ודים ורטילני

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 55849-12-15 מדינת ישראל נ' ורטילני
תיק חיצוני: 532439/2015
בפני כבוד השופטת אדנקו סבחת-חיימוביץ
המאשימה- המשיבה מדינת ישראל
נגד הנאשם- המבקש ודים ורטילני
החלטה

רקע

בפני בקשת הנאשם להורות כי עדותה של עדת ההגנה, הגב' צ'ופרוב (להלן: "העדה") תישמע במערכת טלוויזיה סגורה (להלן: "היוועדות חזותית") ולחלופין לאפשר הגשת תצהיר מטעמה שיימסר בחו"ל.

בהחלטתי מיום 12.12.17 דחיתי את המשך שמיעת הראיות על מנת לאפשר לב"כ הנאשם לברר האם העדה תתייצב לדיון לשמיעת עדותה והוריתי על המשך הדיון בתיק ליום 15.1.18.

ביום 27.12.17 הוגשה בקשת ב"כ הנאשם נשוא החלטה זו. בנימוקי הבקשה צוין, כי מדובר בעדה שיש ביכולתה לתמוך בגרסת הנאשם ולהביא לזיכויו בחלק מן האישומים. העדה סירבה להגיע לישראל למסירת עדותה מחשש שתיעצר בשל קיומם של הליכי הוצאה לפועל כנגדה.

ב"כ המאשימה התנגדה לבקשה על שתי חלופותיה. אשר להיוועדות החזותית הסבירה, כי אין בנימוקי הבקשה להצדיק התרת העדת העדה בדרך זו. ב"כ המאשימה הפנתה לע"א 7516/02 פ"ש נ' ר"ח צחי יוכמן בו נדחתה הבקשה להעיד בחו"ל מחשש שיעצר בשל הליכים פלילים שיזם כנגדו המפרק. כן הפנתה לרע"א 6635/02 סופרפלסט נ' **society nouvelle de chimie industrielle** בו נקבע שלא הייתה הצדקה לאי התייצבות העד בארץ למתן העדות (חשש להגיע מסיבה ביטחונית).

עוד הוסיפה ב"כ המאשימה, כי היוועדות חזותית יש לעשות על פי הדין המקומי של אותה מדינה בה שווה העדה והפנתה גם להוראות סעיף 15 לתקנות עזרה משפטית בין מדינות.

אשר לבקשה למסירת גרסת העדה בתצהיר נימקה, ב"כ המאשימה את התנגדותה בכך שתשלל ממנה האפשרות לחקור את העדה על תוכן תצהירה, אף אם ימסר התצהיר כדין במדינה בה היא שווה.

דיון והכרעה

לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים ושקלתי בהם, דעתי היא כי יש לאפשר את גביית עדותה של העדה באמצעות היוועדות חזותית.

בעניינו מדובר בעדה שיצאה את גבולות המדינה טרם שהחלה החקירה בתיק זה. בנסיבות אלה מדובר בעדה שלא מסרה עדות בפני איש מרות בישראל או במדינה בה היא שוהה.

משכך המסגרת הנורמטיבית הינה סעיף 15 לתקנות עזרה משפטית בין מדינות, תשנ"ט-1999, אשר כותרתו "גביית עדות במערכת טלוויזיה סגורה" וקובע כך:

"ביקשו רשות מוסמכת, רשות מוסמכת זרה או בעל דין, שגביית עדות תיעשה באמצעות מערכת טלוויזיה סגורה בין-לאומית, רשאי בית המשפט לאשר זאת אם נעשו הסידורים כדי לאפשר את אלה:
(א) לבית המשפט ולבעלי הדין - לצפות בעד בכל מהלך העדות, לשמוע אותו ולהציג לו שאלות".

כתב האישום כנגד הנאשם כולל שלושה פרטי אישום בעבירות של זיוף בכוונה לקבל דבר, הונאה בכרטיס חיוב, התחזות כאדם אחר במטרה להונות, שימוש במסמך מזויף, החזקת ציוד לזיוף כרטיס חיוב והחזקת נכס חשוד כגנוב. בחלק מהאישומים נטען, כי הנאשם עשה שימוש בתעודת זהות מזויפת וכרטיס אשראי על שם מי שהיה בן זוגה של העדה בתקופה הרלוונטית. הנאשם מראשית חקירתו במשטרה טען, כי מה שנתפס בראשותו נמסר לו על ידי העדה בהוראת בן זוגה דאז. לימים העדה ובן זוגה התגרשו ועלה בידי הנאשם לאתר את העדה אך לא את בן זוגה.

בנסיבות אלה, אני סבורה שעסקינן בעדה שעדותה מהותית להגנתו של הנאשם וביכולתה לסייע לו. יצוין, כי אף ב"כ המאשימה לא חלקה על רלוונטיות עדותה של העדה.

ברע"א 3810/06 י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ ואח' נ ג דשטיין ואח' (24.9.07) אשר דן בסוגיית גביית עדות בהיוועדות חזותית בהליך אזרחי, הייתה תמימות דעים בין השופטים, כי נוכח החידושים הטכנולוגיים המאפשרים לבית המשפט להתרשם מעדים אף שאינם נוכחים באולם בית המשפט יש להרחיב את גדר המקרים בהם יתיר בית המשפט גביית עדות בחו"ל באמצעי זה. עוד נקבע בפסק הדין, כי "... השיקולים המנחים בבחינת בקשה להעדה באמצעות כינוס וידאו הם שהבקשה הוגשה בתום לב, כי העדות רלבנטית למחלוקת וכי קיימת סיבה טובה לכך שבעל הדין או העד אינם יכולים למסור עדותם בבית המשפט" (פסקה 7). הבקשה נדחתה מאחר שהמבקש להעיד בחו"ל הינו בעל דין בהליך.

גם ברע"א 1920/12 לוינגר נ' עו"ד ניצה פוזנר, כונס נכסים ואח' ואח' (3.5.12) נקבע, כי "האמצעים הטכנולוגיים לגביית עדות מחוץ לכותלי בית המשפט העומדים לרשותנו כיום מאפשרים לבית המשפט להתרשם מן העד באופן ישיר, ואף לפקח על חקירתו ולכוונה בזמן אמת. בית המשפט יכול לקבל תמונה ברורה, תרתי משמע, באשר למהימנותו של העד ועל כן קטן החשש מפני העדרה של התרשמות ישירה מן המעיד ומן העדות" (סעיף 15). המבקש 2 ביקש שעדותו תגבה בחו"ל. נקבע שהבקשה נגועה בחוסר תום לב ואינה מגלה "סיבה טובה", שכן רצונו של המבקש הוא להימנע מהגעה לישראל כדי להינצל מזרועות החוק.

גישה דומה ננקטה גם בהליכים פליליים.

ברע"פ 7900/11 רייפמן נ' מ"י (11.2.13), פסקה 22) קבע השופט סולברג:

"... אכן, על-פי ההלכה הפסוקה, היתר למתן עדות באמצעות VIDEO CONFERENCE ינתן באופן חריג ורק כאשר קיימת סיבה טובה המונעת את בואו של העד לחקירה בישראל..."

השופט רובינשטיין הוסיף בעניין רייפמן (פסקה ג'):

"... אציין כי באשר לטענה בדבר עדות בוועידה חזותי (video conference), כשלעצמי סבורני כי ככל שההתפתחות הטכנולוגית המרשימה שאנו עדים לה מקרבת עדות כזו במהות לעדות בפני בית המשפט, כן יש מקום לאפשר את השימוש בה רע"א 3810/06 דורי נ ג דשטיין, פ"ד סב (3) 175 (2007) שהזכיר חברי, ובינתיים חלפו שש שנים ועמן עוד נפלאות טכנולוגיות; אך כמובן, השכל הישר מורנו כי זאת כאשר הטעם לאי בואו של העד אישית הוא ראוי. מכל מקום, זהו מן התחומים שמן הסתם עוד נראה בהם התפתחויות, עם הוירטואליה בל תאומן שלנגד עינינו כמעט מיום ליום, אשר אף ההדיוט אינו יכול שלא להבחין בה".

בת"פ 47474-01-14 **מדינת ישראל נ' אלציק ואח'** (4.12.14), (פסקה 7) אמנם בהקשר לתנאים לקבילות עדות שנגבתה בחיקור דין, כי "סבורני כי האמצעים הטכנולוגיים הקיימים כיום (היוועדות חזותית) מאפשרים ניהול חקירה נגדית ההולמת את הצורך בשמירה על הגנת הנאשם ועריכת חקירה נגדית ראויה, אף במקום בו מדובר בעדים מהותיים, וכי אין מקום להידרש לפגמים טכניים מקום שאלה טרם באו לאוויר העולם".

בת"פ 40123/04 מ"י נ' גונן (19.1.15), (פסקה 4):

"... ואכן, ניתן לקיים הדיון כאשר העד ניצב בהולנד, אך חקירתו נעשית בידי הצדדים המצויים בבית המשפט בישראל. בשונה מהליך חיקור הדין, מתבצעת החקירה תחת עינו הפקוחה והתרשמותו של בית המשפט בישראל, והפרוטוקול מתקבל בו זמנית. אין צריך לומר, כי הדיון מתנהל בנוכחותו של הנאשם עצמו.

אכן, עדיפה על הכל האפשרות כי העדים יגיעו לישראל ויתייצבו בבית המשפט, לצורך מסירת עדותם.

ואולם, משכלו כל הקיצין ואפשרות זו אינה עומדת על הפרק - יש להעדיף את הרע במיעוטו, ולגבות העדות בדרך של ועידת וידאו".

כאמור מצאתי, כי עדותה של העדה רלוונטית ונחוצה להגנה. לנאשם אין כל שליטה על העדה. לעדה יש מניעה להתייצב לדיון בבית המשפט מחשש שתיעצר בשל ענייניה האישיים. כאמור בפסיקה לעיל, מקום בו בעל דין ביקש שתיגבה עדותו בחו"ל נטו בתי המשפט לדחות את הבקשה. כך גם בפסיקה אליה הפנתה ב"כ המאשימה. כאמור לנאשם אין כל שליטה על עדה זו והתנייה להתייצבותה בישראל למסירת העדות משמעה מניעת מסירת העדות בתיק, דבר שעשוי לגרום עיוות דין לנאשם לטעמי.

הנזק שיגרם לנאשם מאי העדת העדה במתכונת המוצעת כאשר מן העבר השני למאשימה לא ייגרם כל נזק מהעדת העדה, כאשר העדות תעמוד לחקירה נגדית, מביאה אותי למסקנה שיש לאפשר שמיעת העדות בהיוועדות חזותית.

משכך, לא מצאתי לדון בבקשה החלופית של הסניגור למסירת תצהיר עד ידי העדה, אמצעי שלא מאפשר למאשימה לחקור את המצהירה על האמור בתצהירה.

לאור כל האמור לעיל ומשקבעתי, כי עדות העדה הינה חשובה ואף חיונית כחלק מפרשת ההגנה, אני מחליטה לשמוע את עדותה בדרך של היוועדות חזותית.

מאחר שנקבעה, ממילא, ישיבה להשלמת שמיעת הראיות ליום 15.1.18 משעה 9:00, תשמע עדותה של העדה בשעה 9:00.

ב"כ הנאשם יתאם עם העדה את המועד הנ"ל לשמיעת עדותה.

ב"כ הנאשם יעביר ללא דיחוי ולא יאחר מיום 8.1.18 את פרטי העדה בציון שם, שם משפחה, כתובת מייל וטלפון על מנת להסדיר את תיאום האמצעים הלוגיסטיים עמה (על העדה להצטייד במחשב, חיבור לאינטרנט, מצלמה ומיקרופון תקינים).

כן יודיע ב"כ הנאשם האם נדרש זימון מתורגמן לצורך גביית עדות העדה.

המזכירות תעשה את כל הסידורים הדרושים על מנת שניתן יהיה לקיים את הדיון באולם המתאים לשמיעת העדות בדרך של היוועדות חזותית.

5129371

ניתנה היום, י"ז טבת תשע"ח, 04 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.